

Javnaðarflokkurinn og Tjóðveldisflokkurinn í skattanevndinni:

Útsetið kelduskattinn eitt ár og fáði hann heldur at virka enn skunda hann ígjøgnum

Allur skatta- og fíggjarpolitikkurinn hjá borgarligu samgonguni hevur miðjað ímóti, at tann vanligi feroyingurin — løntakarin og pensionistarnir — skal bera tær øktu byrðarnar, vísa Vilhelm Johannesen og Finnbogi Isaksen í minniluta álitu teirra til kelduskattalógina

Javnaðarflokkurinn og Tjóðveldisflokkurinn í skattanevndinni skjóta upp, at kelduskattaskipanin ikki kemur í gildi fyrr enn 1. januar 1985. Flokkarnir vísa á, at við at útseta kelduskattin og koyra hann parallelt eina tíð saman við gomlu innkrevjingini, soleiðis at umsitingin fær arbeitt víðari við málinum og soleiðis at tað ber til at finna fram til tey veikastu liðini í skipanini. Eisini vísa flokkarnir á, at í Danmark gongu trý ár frá lógarsamtykt, til skipanin varð sett í gildi. Og tað var tvey ár ov tíðliga, siga teir konu

Hóast bæði javnaðarflokkurinn og tjóðveldisflokkurinn vilja fremja kelduskatt, og hava virkað fyri hesum í seinasta landsstýri og so stutt kundu havt orsök til at fegnast nú aðrir flokkar eisini taka undir við hugsanini um eina kelduskattaskipan, so kann ein minniluti í skattanevndinni, Vilhelm Johannesen og Finnbogi Isaksen, ikki taka undir við tí mánagongd, sum sitandi landsstýri og samgonga hava nýtt og framhaldandi ætla at nýta í sambandi við umleggingina til samtiðarskatt.

Átalar innkrevjingini

Í fyrsta lagi kann minnilutin ikki taka undir við tí innkrevjingarhátti, sum verður nýttur í samband við skattin fyri skattaárið 1983/84. Umboðini fyri javnaðarflokkinn og tjóðveldisflokkinn átala ta skattainnkrevjing, sum landsstýrið og samgongan fremja í hesum ári. Í hesum sambandi vísur minnilutin á, at í januar, februar og í mars 1983 hava skattgjaldarar góldið 30 pst. av álíkingini fyri skattaárið 1982/83. Við tað, at vit í tíðarskeiðnum frá mai til november í ár skulu gjalda 75 pst. av álíkingini fyri 1983/84 koma vit í 1983 at gjalda

30 pst. + 75 pst. ella 105 pst. í mun til árin frammanundan.

Einki endurgjald um kelduskatturinn kemur í gildi

Við einum dømi vil minnilutin vísa, hvat kemur at henda skattgjaldara, um samtiðarskatturinn ikki kemur í gildi 1. januar 1984, og hvat hinvegin kemur at henda, um samtiðarskatturinn kemur í gildi sum ætlað. Sum dømi taka vit ein skattgjaldara, hvørs álíking er 60.600 kr. Í 1983 skal hesin gjalda 75 pst. av álíkingini ella 45.450 kr. Hetta svarar til sjeið gjöld 6.493 kr.

Kemur samtiðarskatturinn ikki í gildi 1. januar 1984 fær viðkomandi eina ávíska kompensasjon við tað, at hvørt av teimum trimum gjöldunum, sum falla til gjaldingar í januar, februar og mars 1984 bert eru uppá 4.850 kr. ella 1.643 kr. minni enn sjeið tey fyrstu. Kemur samtiðarskatturinn í gildi sum ætlað, fær skattgjaldarin ikki hesa kompensasjon. Viðkomandi skal tá frá 1. januar 1984 gjalda skatt av inntøkuni so hvørt.

Gjaldføri hjá pensionistum

minkar í stórum

Eitt annað dømi er fólkapensionisturin. Í skattaárinum 1979/80 hevði ein einsamallur fólkapensionistur eina samlaða skattaupphædd upp á 64 kr. Í 1983 skal sami pensionistur gjalda 377 kr. um mánaðan. Í ár hevur ein einsamallur fólkapensionistur 3.500 kr. í skatti. Í fjør hevði hann 1.600 kr.

Hjá hjúnum, sum fáa fólkapensjón, er støðan tann, at tey í ár hava 7.750 kr. í skatti, meðan tey í fjør høvdu 4.550 kr. Tá nú 75 pst. av álíkingini skal gjaldast í 1983, so fremur hetta ein rættuliga stóran niðurskurð í gjaldførinum hjá te einstaka.

Vanligi løntakarin skal bera byrðarnar

Umboðini fyri javnaðarflokkinn og tjóðveldisflokkinn ásanna, at politikkurinn hjá borgarligu samgonguni í stuttum hevur verið tann, at vanligi feroyingurin skal bera munandi størri part av samfelagsbyrðuni.

Hetta kom fyrstu ferð til sjóndar við inntøkulógnum á heysti 1981. Í dag kosta hesar feroyingum 60—70 mió. kr. árliga.

Hesi seinastu tvey árin er reallónin minkað við umleið 30 pst.

A tingi liggur uppskot frá landsstýrinum, sum hevur til endamáls at broyta reglurnar um kreditkeyp, soleiðis at útgjaldingin verður 45 pst.

Hetta kemur at gera tað heilt ógjørligt hjá vanligu lónarbólkunum at útvega sær ella at endurnýggja vanligar húsarhaldslutir.

Oman á alt hetta kom so skattarokningin fyri 1983/84. Her skulu fólk so gjalda eitt hálvt gjald eyka í 1983.

Minnilutin kann sum sagt ikki taka undir við hesum innkrevjingarhátti

og setur tí fram soljóðandi uppskot til samtyktar:

Sendið nýggja skattarokning út

«Landsstýrinum verður álagt beinan vegin at senda øllum skattgjaldarum nýggja skattainngjaldingarkort, har skatturinn fyri skattaárið 1983/84 verður góldin við 7/10 í 1983 og um samtiðisskatturinn ikki kemur í gildi so við 3/10 í 1984.»

Í øðrum lagi kunnu umboðini fyri javnaðarflokkinn og tjóðveldisflokkinn ikki vera við til at fremja eina kelduskattaskipan, uttan at vita, hvussu skattastigin, persónsfrádrátturinn og barnafrádrátturinn koma at siggja út.

Við óbroyttum skattastiga og óbroyttum persónsfrádrátti vil ein umlegging av skattaskipanini føra til eitt munandi størri skattarýst.

Longu nú bera lá- og miðalinntøkurnar munandi størri skatt enn fyri trimum árum síðani. Munurin á skattaupphæddini hjá pensionistum frá einum ári til annað, sum er lýstur framman fyri, talar fyri seg.

Skattastigin ikki javnførdur við dyrtidina

Orsøkin til tað vaksandi skattarýstið á lá- og miðalinntøkurnar er, at hvørki skattastigin ella persónsfrádrátturinn eru javnførdir við prisvøkstrinum seinastu trý árin.

Hóast landsstýrið nú hevur boðað frá, at tað á ólavsku kemur við uppskoti um nýggjan skattastiga, um persónsfrádrátt og barnafrádrátt, so heldur minnilutin, at skattastigin, persónsfrádrátturinn og barnafrádrátturinn eru av so stórum

Vilhelm Johannesen: — Við óbroyttum skattastiga og persónsfrádrátti vil ein umlegging av skattaskipanini føra til eitt munandi størri skattarýst. Longu nú bera lá- og miðalinntøkurnar munandi størri skatt enn bert fyri trimum árum síðani

týðningi í hesum sambandi, at tað als ikki ber til at tosa um eina umlegging av skattaskipanini, uttan at hava kunnleika um ein komandi skattastiga og um tann persónsfrádrátt og barnafrádrátt, sum skal verða galdandi í nýggju skattaskipanini.

Óheppin EDV-miðsavnan

Í triðja lagi kunnu umboðini fyri javnaðarflokkinn og tjóðveldisflokkinn ikki taka undir við tí EDV-loysn, ið landsstýrið og samgongan hava valt, og sum letur eitt privat datafelag hava ta elektronisku dataviðgerðina av skattaskipanini um hendi.

Her verður ein týðandi samfelagsuppgáva latin privatum at umsita og hesum kunnu javnaðarflokkurinn og tjóðveldisflokkurinn á ongan hátt taka undir við.

Her er eisini talan um eina miðsavning av elektroniskari dataviðgerð og tað heldur minnilutin vera sera óheppi.

Minnilutin vil vera við til at fremja skipanir, ið virka, og sum tryggja tað persónliga frælsið og trygdina hjá te einstaka borgaranum, og her kann minnilutin vísa til alitið frá Informationsbólknum, sum eitt alternativ til ta EDV loysn, ið lands-

stýrið og samgongan hava valt.

Heldur fleiri øki

Niðurstøðan hjá Informationsbólknum, sum gav landsstýrinum frágreiðing við tilmælum í februar 1979, var, at tað almenna stigvist byggir upp sína egnu EDV-skipan, har hvørt øki hjá te almenna hevur egnar datacentralar, sum hvør sær einans hýsa teim upplýsingum, ið tørvur er á, fyri at loysa eina ávísu almenna uppgávu, eitt nú innkrevjing av skatti.

Skundað ígjøgnum

Í fjórða lagi kunnu umboðini fyri javnaðarflokkinn og tjóðveldisflokkinn ikki taka undir við, at ein umlegging av skattaskipanini verður skundað ígjøgnum møguliga við tí úrsliti, at tann nýggja skipanin ikki kemur at virka.

Í hesum sambandi kann minnilutin vísa á, at í Danmark varð kelduskattalógin samtykt við ársbyrjan í 1967, og tá var sjálvandi eitt ávíst fyrireikingararbeiði gjørt í sambandi við lógarsmiððið, men hóast hetta so lótu danir trý ár ganga, frá tí at lógin varð samtykt, til hon varð sett í verk. Hetta hendi í.